

Arvepidamine olmejäätmete üle ja jäätmekäitluse andmete õigsuse kontroll

*Riigikontrolli auditi „Riigi ja kohalike omavalitsuste
tegevus olmejäätmete kokkukogumisel ja taaskasutusse
suunamisel” lisa B*

Kokkuvõte

Riigikontroll auditeeris riigi ja kohalike omavalitsuste tegevust olmejäätmete kogumise ja taaskasutamise korraldamisel. Selles lisas on keskendutud küsimusele, kas jäätmeandmete esitamise kord ja õigsuse kontroll (sh ülesannete jaotus) ning infosüsteemid tagavad, et riigil ja kohalikel omavalitsustel on usaldusväärne ülevaade tekkivatest jäätmetest ja nende ringlussevõtust.

Riigil ja omavalitsustel on oluline teada jäätmetekke ja jäätmete kogumise, vedamise, taaskasutamise ja ringlussevõtu andmeid, et oleks võimalik ette valmistada korraldatud olmejäätmeveo hankeid, kavandada liigiti kogumise konteinerite võrgustikku ja planeerida jäätmete taaskasutamist ning ringlussevõttu puudutavaid muudatusi.

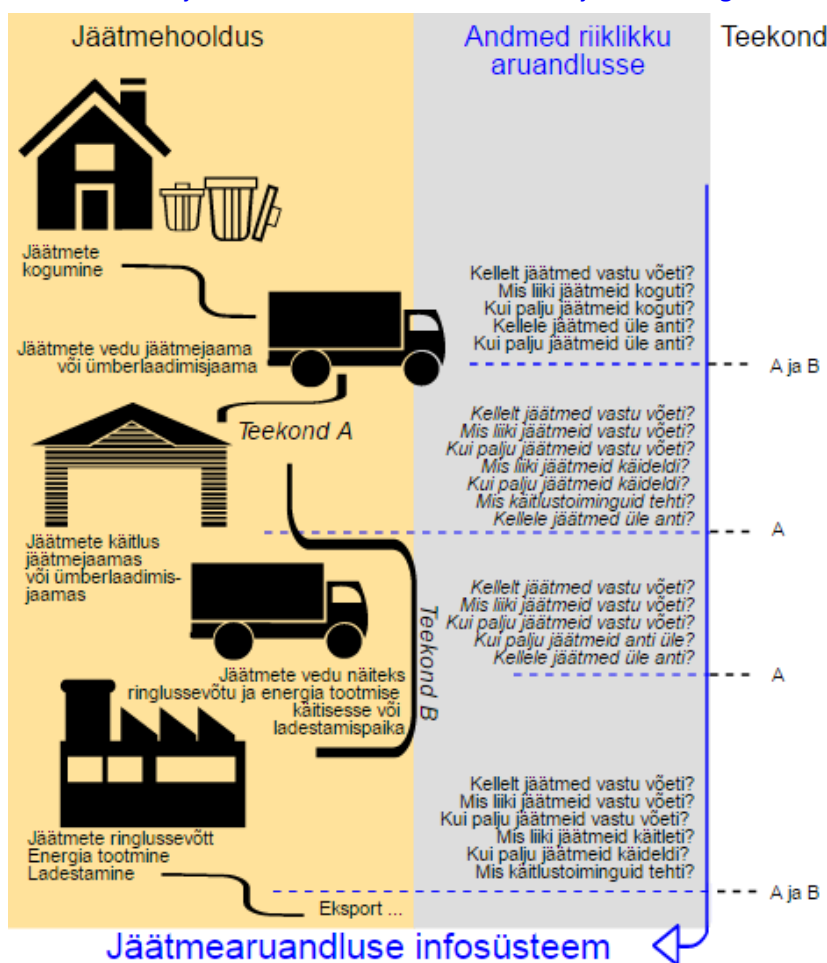
Riigikontroll järeldas, et riik ja omavalitsused ei saa olla kindlad, et jäätmete andmekogu kajastab õigesti jäätmete tekkimise ja käitlemise koguseid. Analüüs näitas, et aastate kaupa esineb jäätmeandmetes põhjendamatult suuri kõikumisi, mille põhjused pole teada. Samas ei võimalda praegune andmete töötlemise ja järelevalve praktika selgitada suurte kõikumiste põhjuseid ja tagada andmete usaldusväärsust. Puudused on esiteks omavalitsuste kaupa segaolmejäätmete ja liigiti kogutud jäätmete andmetes. Seetõttu ei saa omavalitsused ülevaadet, kui palju neilt tuleb jäätmeid ära vedada. Teiseks on puudused pakendijäätmete ringlussevõtu andmetes. Kui ringlussevõtu andmed on tegelikult ringlussevõtust suuremad, siis jätab see eksliku mulje, nagu oleksid pakendiettevõtted või taaskasutusorganisatsioonid oma kohustuse täitnud. Seetõttu puudub neil vajadus pingutada selle nimel, et inimesed hakkaksid kodudes rohkem pakendeid sortima.

Järelevalve jäätmekäitlejate üle ei toimi

Ülevaade tekkinud, kogutud, transporditud, taaskasutatud ja ringlusse võetud jäätmete tegelikest kogustest on oluline, et riik ja kohalikud omavalitsused saaksid kavandada jäätmekäitlust ja teha vajalikke otsuseid. Korrekse arvepidamise aluseks on jäätmeloa ja kompleksloa omanike esitatavad õiged andmed tekkinud, kokku kogutud ja veetud jäätmeliikide, nende koguste, ohtlikkuse ning jäätmete tekkekoha kohta ning andmed jäätmete ringlussevõtu tegevuste ja ringlusse võetud jäätmete koguste kohta.

Eestis tekkivate ja käideldavate ning sisse- ja väljaveetavate jäätmekoguste arvestamiseks on loodud jäätmearuandluse infosüsteem (JATS).¹ JATSi kasutavad nii jäätmekäitlejad, kes sisestavad infosüsteemi oma jäätmearuandeid, kui ka riigi ametiasutused, kes kontrollivad ja kinnitavad andmeid, kasutavad andmeid järelevalve tegemiseks ning koostavad andmete põhjal riigisiseseid ja rahvusvahelisi aruandeid. Vt jooniselt 1 ülevaadet jäätmeandmete tekkimise ja esitamise kohta JATSi.

Joonis 1. Ülevaade jäätmekäitluse infosüsteemi esitatavatest jäätmekäitlusega seotud andmetest

Eraldi andmebaas – pakendiregister – on loodud turule lastud pakendite, tekkinud pakendijäätmete, käibelt kõrvaldatud korduskasutuse pakendite, pakendijäätmete taaskasutamise ja ringlussevõtu ning taaskasutamise ja ringlussevõtu sihtarvude täitmise kohta arvestuse pidamiseks.²

Riigi tasandil on andmestik aluseks jäätmepoliitika tegemisele ning järelevalve kavandamisele. Omavalitsuse tasandil on õiged andmed vajalikud, et planeerida jäätmekäitluse taristut (nt tagada

¹ Keskkonnaagentuuri hallatav jäätmearuandluse infosüsteem: <https://jats.keskkonnainfo.ee/main.php?public=1>.

² Keskkonnaagentuuri hallatav pakendiregister: https://pakend.keskkonnainfo.ee/?page=pub_startup&u=20160915143516.

optimaalne jäätmejaamade ja ümberlaadimisjaamade hulk ja suurus, avaliku pakendikonteinerivõrgustiku tihedus ja konteinerite suurus ning paiknemine). Samuti on korrektne andmestik vajalik, et ette valmistada jäätmeveo hankide, kavandada liigiti kogumist (nõuete kehtestamine jäätmevaldajalt liigiti kogutavate jäätmete, konteinerite arvu ja suuruse kohta), kavandada teavitamist ja palju muud.

Peamised andmete kogumise, töötlemise ja analüüsi eest vastutavad asutused on Keskkonnaamet ja Keskkonnaagentuur. Keskkonnainspeksioon vastutab andmete esitajate üle tehtava järelevalve eest. Maksu- ja Tolliamet on keskendunud pakendite turule toomise andmete ning pakendiaktsiisi maksmise kohustuse kontrollimisele. Tabelis 1 on esitatud ülevaade sellest, milline on nendele asutustele pandud täpsem ülesanne ning kuidas seda auditeerimise põhjal tegelikult täidetud on.

Tabel 1. Jäätmeandmete kontrolli ja järelevalve eest vastutavate asutuste ülesanded ning nende ülesannete tegelik täitmine

Asutusele pandud ülesanne	Ülesande tegelik täitmine
Keskkonnaametil on kohustus kontrollida jäätmearuandeid ja teha kindlaks, - kas andmed jäätmeliikide ja koguste kohta vastavad loa tingimustele; - kas jäätmekoodid, jäätmete kogused, toimingukoodid on korrektselt sisestatud (trükkivead, ühikuvead jms); - kas jäätmekoodid, jäätmete kogused ning toimingukoodid on vastavuses loaga; - kas eelmise aasta lõpu laoseisud klapivad uue aasta alguse laoseisudega; - kas jäätmete liikumisel on olemas partnerid, kellele jäätmed üle anti, kellelt need vastu võeti; kas partnerid näitavad samasid jäätmeliike ja koguseid.	Tegelikult kontrollitakse enamasti, kas on deklareeritud selliseid jäätmeliike ja -koguseid, nagu keskkonnaloas on lubatud. Lisaks parandatakse trükkivigu. Sisulisemat kontrolli (nt jäätmekoodide, koguste ja toimingukoodide vastavus keskkonnaloale, laoseisude kontroll, jäätmete liikumisel partnerite olemasolu ning koguste ja jäätmeliikide vastavus) tehakse prioriteetsete ettevõtete puhul, kes ei moodusta aga käitlejate enamust. Sellised ettevõtted on näiteks 2016. aastal rehvide käitlejad, jäätmekütuse tegijad ja segaolmejäätmete suures koguses vaheladustajad; 2015. aastal metalljäätmete kogujad ja vedajad ning vanaõli käitlejad. Kümnest suuremast olmejäätmete käitleja aruandest on 2014. aastal Keskkonnaamet temale pandud kohustuste ulatuses (vt kõrvalolevat lahtrit) kontrollinud vaid üht.
Keskkonnaagentuuril on kohustus - täita JATSi ja pakendiregistri ning probleemtoodete registri volitatud töötleja ülesandeid, nõustada ja koolitada andmekogude kasutajaid; - osaleda andmekogude väljatöötamises ja arendamises; - koguda, töödelda ja analüüsida jäätmekäitlust puudutavaid andmeid ja neid mõjutavaid tegureid ning esitada see teave avalikkusele; - koostada jäätmekäitlust puudutavaid aruandeid riigiasutustele ja rahvusvahelistele institutsioonidele (sh Eurostat, Euroopa Keskkonnaagentuur, OECD); - edastada valitsusasutustele, omavalitustele ja rahvusvahelistele institutsioonidele teavet jäätmekäitluse kohta.	Keskkonnaagentuur täidab põhimõtteliselt kõiki neile pandud ülesandeid ja vajaduse korral abistab teisi riigiasutusi. Olulise osa jäätmespetsialistide tööst moodustab - andmekogude (JATSi, pakendiregistri ja probleemtoodete registri) igapäevase toimimise tagamine, näiteks kasutajakontode loomine, muutmine või juurdepääsude tühistamine, klassifikaatorite ja püsiandmete (nt ettevõtete ja tegevuskohtade, sh jäätmekäitluskohtade andmete) haldus; - Keskkonnaameti jäätmespetsialistide abistamine probleemide korral aruannete importimisel JATSi (sh mahukate jäätmearuannete importimine); - andmeesitajate ja Keskkonnaameti nõustamine aruandluse küsimustes; Teine oluline valdkond on JATSi andmetöötlus ja -analüüs, mille puhul - uuritakse, kas aruannetes näidatud maakondadevahelise ja üle-eestilise jäätmete liikumise puhul on näidatud partnerid, kellele jäätmed üle anti ja kes need vastu võtsid; kas partnerid näitavad samasid jäätmeliike ja koguseid; - koostatakse aegridu, et selgitada, kas jäätmetekke ning -käitluse andmed on aja jooksul muutunud, kas aruannetes märgitud jäätmekoodid ja jäätmete taaskasutuse ning kõrvaldamise toimingud vastavad nende tegelikule sisule jms. Lisaks sellele koostab Keskkonnaagentuur igal aastal koondaruande Keskkonnaministeeriumile ja Statistikaametile ning esitab jäätmeandmed rahvusvahelistele asutustele (OECD, Euroopa Keskkonnaagentuur). JATSi kodulehel avalikustatakse ülevaatlik info jäätmekäitluse kohta.
Keskkonnainspeksioonil on kohustus kontrollida Keskkonnaameti või Keskkonnaagentuuri avastatud jäätmeandmete arusaamatult suurte kõikumiste, mujalt tulnud vihjete või ka oma aastase kontrolliplaani põhjal,	Tegelikult kontrollitakse valdavalt ainult seda, kas ettevõtte on esitanud jäätmearuande ja kas selle kohaselt on käideldud jäätmeid, mis on loas kirjas, kas käideldud kogused vastavad lubatud kogustele ning kas märgitud käitlustoimingud vastavad lubatud toimingutele. Riigikontroll analüüsis kõiki aastatel 2010–2015 koostatud protokolle, mis

- kas jäätmeloa omajad käitlesid ka tegelikkuses neid jäätmeliike ja sellises koguses, nagu aruandes kajastati; - kas jäätmed viidi aruandes näidatud kohta; - kas aruandes näidatud käitlustoimingud viidi ka tegelikult läbi. Ülesande täitmiseks võib Keskkonnainspeksioon nõuda aruannete aluseks olevaid dokumente (nt saatekirju), teha vaatlusi, võtta proove jm.	koostati jäätmete ringlussevõtjate kontrollide kohta. Analüüsist selgus, et enam kui 100 kontrollist vaid 4–5 puhul küsiti algandmeid ega piiratud vaid aruande ja loa tingimuste võrdlemisega. Siiani pole võrreldud, kas pakendijäätmete kogumise puhul vastavad jäätmevedajate esitatud taaskasutustõendil toodud jäätmeliigid ja käideldud jäätmekogused andmetele, mida samade jäätmete kohta on deklareerinud jäätmete ringlussevõtja, kes vedajale tõendi väljastas. Pole kontrollitud, kas ringlussevõtu toimingud ka tegelikult sooritati. Ei ole tehtud materjalibilansi analüüsi, s.t arvutusi, et veenduda, kas sisendites oleva materjali kogus on kooskõlas väljundis oleva materjali kogusega.
Maksu- ja Tolliametil on kohustus kontrollida pakendiaktsiisi deklareerimise ja tasumise õigsust ning seda, kui palju pakendeid on pakendiettevõtte turule toonud ja milline kogus pakendeid on taaskasutatud. Maksu- ja Tolliametil on õigus küsida dokumente, teha vaatlusi ja muid toiminguid.	Maksu- ja Tolliamet kontrollib üldjuhul pakendiettevõtteid, kes ei ole ühinenud taaskasutusorganisatsioonidega. Amet on seni kontrollinud üksikuid organisatsioonidega liitunud ettevõtteid. Amet selgitab välja ettevõtteid, kes toovad turule pakendeid, kuid ei ole liitunud taaskasutusorganisatsiooniga ega ole tasunud pakendiaktsiisi. Kontrolli käigus tuvastatakse turule toodud pakendi kogus. Samuti tehakse kindlaks, kas ettevõtte suudab tõendada taaskasutamist. Kontrolli tulemusena tehakse vajaduse korral ettevõttele aktsiisiarvutus (vt täpsemalt pakendiaktsiisi maksmise kohta lk 6). Alates 2016. aastast on MTA tegelenud varasemast oluliselt vähem pakendijäätmetega, sest pakendiaktsiisi tasumise kontrollimine ei ole enam ameti prioriteetne valdkond.

Põhjuseid, miks ülalnimetatud asutused ei jõua kontrollida, kas jäätmeandmete esitajad on ka tegelikult käidelnud neid jäätmeliike ja selles koguses nagu aruandes märgitud ning jäätmetega on tehtud taaskasutus- või ringlussevõtu toiminguid, võib Riigikontrolli hinnangul jagada kaheks. Esiteks erinevad infosüsteemidega seotud tehnilised probleemid ja teiseks asutuste töö korraldamisega seotud probleemid.

I. Süsteemi funktsionaalsuse probleemid

- Keskkonnaandmeid sisaldavad infosüsteemid (jäätmete infosüsteem JATS, keskkonnalubade infosüsteem KLIS ja pakendiregister) ei ole riskasutatavad. Näiteks ei saa KLISi loa tingimusi automaatkontrolli abil võrrelda andmetega, mis jäätmekäitleja on JATSi esitanud. Samuti ei ole paljud JATSi pakutavad automaatkontrollitoimingud kasutajasõbralikud – need ei ole mugavad ega ajasäästlikud.
- Keskkonnaameti ja Keskkonnaagentuuri töötajatel kulub palju aega esitatud aruannete importimiseks JATSi, sest jäätmearuandluse kord võimaldab suurematel jäätmekogujatel ja -vedajatel ning teistel suure kliendibaasiga jäätmekäitlejatel esitada oma tabelid Exceli-dokumentidena. Nendel ettevõtetel on lihtsam pidada oma arvestust Exceli-tabelitena, kuid JATSi infosüsteemi tehniliste puuduste ja tabelite väga suure mahu tõttu võtab andmete importimine palju aega. Väiksemad jäätmekäitlejad peavad oma andmed ise infosüsteemi sisestama. Exceli-tabelitest loobumine tähendaks olulist lisakoormust ettevõtetele, mistõttu tuleb Riigikontrolli hinnangul teha JATSi muudatusi, et Excelis esitatud aruannete importimine oleks kiirem ja nõuaks vähem lisatööd.
- Kolmandaks takistab jäätmeandmete kontrollimist asjaolu, et paljud ettevõtted ei esita jäätmearuandeid tähtajaks (hiljemalt kaks kuud pärast aruandeaasta lõppu). Sellises olukorras ei saa Keskkonnaamet ega Keskkonnaagentuur andmeid töödelda ja analüüsida ning Keskkonnainspeksioonil ei ole võimalik operatiivselt kontrollida, kas aruandes esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

II. Andmete kontrolli ja järelevalvega tegelevate asutuste töökorralduse probleemid

Nii Keskkonnaamet kui ka Keskkonnainspeksioon peaksid kokkulepitud töökorralduse järgi kontrollima, kas jäätmekäitleja jäätmearuanne vastab keskkonnaloa tingimustele (ega ettevõtte ei ole käidelnud jäätmeliike, mida ei ole loal kirjas, või ületanud käideldavate jäätmete kogust või teinud käitlustoiminguid, mida loaga ei ole ette nähtud). Samal ajal ei ole näiteks Keskkonnainspeksioonil piisavalt aega, et kontrollida, kas ettevõtete tegelik jäätmekäitlus vastab aruandes näidatud andmetele. Tegelikult on ka Keskkonnaamet tunnistanud, et nad ei suuda siiski kõikide jäätmearuannete puhul kontrollida nende vastavust loa tingimustele, kuigi põhimõtteliselt on neil see kohustus.

Jäätmearuandluse infosüsteemi andmetel

- *vähenes 2014. aastal Tartu vallas tekkinud segaolmejäätmete kogus võrreldes 2013. aastaga 94% (4392 tonnilt 266 tonnini);*
- *Hiiumaal 1600 elanikuga Pühalepa vallas ei tekkinud 2012. ja 2013. aastal ühtegi tonni segaolmejäätmeid. Samas tekkis 2010. aastal 36 tonni, 2011. aastal 5 tonni ja 2014. aastal 250 tonni jäätmeid.*

Põhjuseks, miks kaks asutust täidavad samu ülesandeid, samal ajal kui osa jääb täitmata, on esiteks asjaolu, et asutuste kasutatavad infosüsteemid ei võimalda andmete kogumise, töötlemise, analüüsi ja kontrolli toiminguid efektiivselt ja mugavalt läbi viia. Teiseks põhjuseks on asjaolu, et järelevalve puhul ei ole riskianalüüsi põhjal keskendunud süvenenult üksikutele kriitilisematele valdkondadele või ettevõtetele.

Ülesannete jaotamine on seda olulisem, et nii Keskkonnaametil kui ka Keskkonnainspeksioonil ei ole nende endi sõnul piisavalt võimalusi (töötajaid), et kõiki neile pandud ülesandeid vajalikus matus täita. Mõlemad asutused on pidanud viimastel aastatel korduvalt eelarvet vähendama ja sellest tulenevalt on tulnud vähendada ka töötajate arvu. Samal ajal ei ole vähendatud nende ülesandeid ega töömahtu. Riigikontrolli hinnangul oleks töötajate vähenemist võimalik kompenseerida, kui tööd efektiivsemaks muuta, s.t analüüsi põhjal tuleks keskenduda kõige probleemsematele valdkondadele või valdkondades teatud ettevõtetele. Loobuda tuleks suuremahulisest, kuid formaalse sisuga ettevõtete kontrollist. Samuti on väga oluline lahendada eespool mainitud infosüsteemide arendamisega seotud tehnilised probleemid, kuid seda ei ole seni suudetud teha.

Keskkonnaameti sõnul on arendamisel uus infosüsteem KOTKAS, mis peaks lahendama mitmeid probleeme. Komplekslubade ja jäätmelubade aruandlus hakkab alates 2018. aastast toimuma uue infosüsteemi kaudu. Keskkonnaameti selgitusel tehakse uues süsteemis osa lihtsamaid kontrole automaatselt. Spetsiifilisemate kontrollide, andmetöötamise ja riskianalüüsi võimalused realiseeritakse KOTKASE hilisema arenduse käigus. Aastaruandluse puhul soovib Keskkonnaamet, et võimalikult palju oleks eeltäidetud juba eelnevalt esitatud andmete põhjal. Arendatav infosüsteem loodetakse ühendada teiste oluliste andmebaasidega (äriregister, maa-ameti andmebaasid, Eesti looduse infosüsteem) ning see tekitab võimaluse leida vajalikud andmed kiiremini.

Osa valdkondade jäätmekäitluse andmed ei ole usaldusväärsed

Riigikontroll analüüsis jäätmearuandluse infosüsteemis olevaid andmeid segaolmejäätmete ja liigiti kogutavate pakendijäätmete tekke kohta kohalikes omavalitsustes. **Selgus, et JATSi jäätmeandmetes esineb arvukalt ebalooalisusi, mis viitavad andmete ebausaldusväärsusele.**

Kohalike omavalitsuste jäätmetekke andmetes esineb seletamatult suuri muutusi

Analüüsides segaolmejäätmete teket KOVides perioodil 2010–2014, ilmnes, et 233 omavalitsusest 66 puhul on toimunud järsud muutused tekkinud jäätmete koguses (jäätmete kogus on kahel järjestikusel

aastal kasvanud kas üle 50% või kahanenud enam kui 50%). 27 omavalitsuse puhul on segaolmejäätmete teke kasvanud enam kui 100% või kahanenud üle 90%.

Sedavõrd suuri muutusi on raske põhjendada rahvastiku muutuse või jäätmetekke koguste muutumisega. Väga suured kõikumised esinevad omavalitsuste puhul ka liigiti kogutavate jäätmete tekkekogustes.

Jäätmeandmete infosüsteemi andmetest selgus, et 2014. aastal tekkis segaolmejäätmeid 27 omavalitsuses, mis olid ühinenud ja mida sellisel kujul enam ei eksisteerinud. See viitab ühest küljest ilmselgelt andmete esitamisega seotud ettevõtete hooletusele, kuid teisalt ka infosüsteemi probleemile. Praegu puudub JATSi funktsioon, et kuvada lisaks praegustele omavalitsusüksustele info ka varem eksisteerinud üksuste kohta.

Pakendijäätmeid puudutavates andmetes esineb küsitavusi

Küsitavusi andmete kvaliteedis esineb ka pakendite turuletoomist ja pakendijäätmete taaskasutamist puudutavates andmetes. Õiged andmed pakendite kohta on olulised, sest pakendijäätmete taaskasutamise ja ringlussevõtu määra st sõltub, kas pakendiettevõtteid ja taaskasutusorganisatsioonid peavad maksma pakendiaktsiisi või mitte. Kui sihtarvud ei ole täidetud, siis tuleb maksta aktsiisi. See aga suunab pakendeid koguvate organisatsioonide tegevust (kui neil on jäätmete taaskasutuse ja ringlussevõtu eesmärk täitmata, on neil suurem huvi pakendeid avaliku võrgustiku kaudu koguda).

Euroopa Liidu keskkonnapoliitika kohaselt kehtib pakendijäätmetele tootja vastutuse põhimõte. See tähendab, et pakendijäätmete tootja või turule tooja peab tagama, et tema tootest tekkivad jäätmed kogutakse kokku ja saadetakse taaskasutusse või võetakse ringlusse või ladestatakse prügilaske. Selleks et suunata pakendiettevõtteid pakendeid koguma ja taaskasutusse või ringlusse võtma, kohaldab riik pakendiaktsiisi. Seadustest tulenevalt on pakendite tootjatel ja turule tootjatel kohustus taaskasutada ja ringlusse võtta kindel protsent pakendijäätmetest, mis ettevõtteid on turule toonud. Pakendiettevõtteid võivad oma kohustuse täitmise üle anda pakendi taaskasutusorganisatsioonidele ja sel juhul peab eesmärgid täitma organisatsioon. Kui nõutud kogus pakendeid jääb taaskasutusse või ringlusse võtmata, siis tuleb taaskasutuse või ringlussevõtu määra ja tegelikult taaskasutatud või ringlusse võetud pakendite koguse vahe eest maksta pakendiaktsiisi. Juhul kui pakendiettevõtte näitab pakendite teket väiksemana või ei deklareeri seda üldse, väheneb selle võrra vajadus jäätmeid ringlusse võtta ning sellisel juhul jääb ebaseaduslikult maksmata ka pakendiaktsiis.

Jäätmeid ringlusse võtvad ettevõtjad väljastavad nendele jäätmeid üle andnud isikutele (nt pakendiettevõtteid, taaskasutusorganisatsioonid, jäätmekäitlejad) taaskasutustõendi selle kohta, et on neile üle antud koguse jäätmeid taaskasutanud või ringlusse võtnud. Keskkonnaministeeriumi sõnul eksisteerib oht, et jäätmete ringlussevõtjad väljastavad taaskasutustõendeid ka juhul, kui tegelikult jäätmekäitlustoiminguid pole sooritatud (nt tõenditel olev jäätmete kogus ületab tegelikult taaskasutatud või ringlusse võetud jäätmete kogust või ringlussevõtna näidatud tegevus ei vasta ringlussevõtu tingimustele) või on töödeldud muid jäätmeid (nt plastpakendi asemel muud plasti). See võimaldab näidata taaskasutusse või ringlusse võetud jäätmete kogust tegelikust suuremana. Ühtlasi võimaldab see ringlussevõtjatel anda oma klientidele sellised tõendid, mis nad pakendiaktsiisist maksmise kohustusest vabastab (saavutatud on teatud taaskasutamise või ringlussevõtu määr). Auditi käigus tuvastas Riigikontroll, et Keskkonnainspeksioon ei kontrolli väljastatud taaskasutustõendite vastavust tegelikule olukorrale.

Asjaolule, et pakendiregistri andmetes esineb ebatäpsusi, viitab ka Keskkonnaagentuuri analüüs, kus nad võrdlesid pakendiregistri andmeid, mis näitasid turule toodud pakendite kogust, pakendite turule toomise andmetega, mis olid arvutatud kaudse meetodika alusel. Pakendeid tootvad või Eestisse toovad ettevõtteid peavad pakendiregistris deklareerima turule toodud pakendite koguse. Kaudne meetodika võtab arvesse jäätmete infosüsteemis deklareeritud liigiti kogutud või segaolmejäätmetes sisalduva pakendijäätmete koguse ja see peaks kajastama pakendite tegelikku turuletoomist, sest kõik pakendid muutuvad lõpuks

jäätmeteks ja arvestatakse aruandluses. Võrdluse käigus selgus, et 2013. aastal oli jäätmearuandluse infosüsteemi andmete põhjal arvatud pakendite tekkekogus pakendiregistrile deklareeritud turule toodud pakendite kogusest ca 86 000 tonni võrra suurem. 2014. aastal ületas jäätmearuandluse andmete põhjal arvatud pakendite kogus pakendiregistri andmeid ca 71 000 tonni võrra. Keskkonnaministeerium peab olukorra paranemise tõenäoliseks põhjuseks pakendiregistrisse esitatavate turule toodud pakendite andmete ulatuslikumat auditeerimist – pakendiauditite tegemist.

Keskkonnaministeeriumi hinnangul on pakendiregistri ja jäätmearuandluse infosüsteemi andmete erinevuse peamiseks põhjuseks see, et pakendiettevõtted, kes ei ole liitunud pakendijäätmete taaskasutusorganisatsioonidega, ei esita andmeid pakendite kohta, mis nad on turule toonud. Samuti on võimalik, et taaskasutusorganisatsioonidega liitunud või iseseisvalt tegutsevad pakendiettevõtted ei deklareeri kõiki turule toodud pakendeid.

Õiged ja usaldusväärsed andmed on olulised nii omavalitsustele kui ka riigile, et vastu võtta asjakohaseid otsuseid jäätmehoolduse korraldamise kohta. Praegu ei ole võimalik kõigi valdkondade jäätmeandmete õigsuses kindel olla, sest kohati esineb andmetes liiga palju seletamatult suuri kõikumisi. Samuti näitab riigiasutuste ülesannete täitmisel esinev dubleerimine ja pealiskaudne järelevalve ettevõtete üle, et arvepidamise parandamiseks tuleb andmete kogumist, kontrolli ja analüüsi teha senisest läbimõeldumalt. Riik peab looma infosüsteemid, mis võimaldavad tööd kiiremini ja mugavamalt teha. Järelevalve peab olema senisest hoolikamalt läbi analüüsitud ja keskenduma kõige olulisematele probleemsematele valdkondadele.

Soovitused jäätmete arvestusega seotud probleemide lahendamiseks on esitatud auditi põhjaruandes.